

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3 18 73 87
Telefax 070 - 3 18 79 51

Aan:
Zie verzendlijst

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/96/12.13.4/591	5 maart 1996

Onderwerp: Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 13/96)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalige Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

mr J.C.F. Knapp
Brigade-generaal

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]

VERZENDLIJST behorende bij brief MID nr. DIS/96/12.13.4/501 d.d. 5 maart 1996

AAN:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. Dhr. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. plv DGPZ

NL-HPMV NAVO-Brussel

IMS/INT DIV, t.a.v. kol [REDACTED], d.t.v. HPMV

INTERN:

HMID
HACIV t.a.v. BCI
HAI
HMA
CIC
Archief

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGENDIENST/CO
Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

13/96

(Afgesloten 051200A MRT 1996)

Conclusie/voorzicht

- De Bosnische premier Muratovic oefent met zijn bezoek aan Iran druk uit op de Internationale Gemeenschap om tot een daadwerkelijke invulling van het "Equip and Train" programma te komen.
- Een gemengde samenstelling van de Bosnische politiemacht in Sarajevo met een geloofwaardige Servische presentie zoals in Vogosca zou sommige Bosnische Serviërs ertoe kunnen bewegen in Sarajevo te blijven of daarnaar terug te keren. Het merendeel zal echter niet meer terugkomen op het besluit om Sarajevo te verlaten.
- Bosnisch-Servisch President Karadzic probeert via een brief aan de Servische president Milosevic financiële steun los te krijgen voor de evacuatie en huisvesting van uit Sarajevo gevluchte Bosnische Serviërs. Het is niet waarschijnlijk dat Milosevic, die belang heeft bij de val van Karadzic, dit verzoek zal inwilligen.

Bosnië-Herzegovina:

Moslim-Kroatische Federatie (MKF)

De Bosnische premier Muratovic heeft IFOR "een directe bedreiging voor de soevereiniteit van Bosnië-Herzegovina" genoemd. Aanleiding was het feit dat IFOR kennelijk geweigerd heeft Muratovic van transport te voorzien van Sarajevo naar de Kroatische havenstad Split, waar Muratovic overleg wilde voeren over de buitenlandse handel van Bosnië-Herzegovina via deze haven. Volgens Muratovic vormde deze weigering een breuk van het akkoord van Dayton.

Beoordeling: Deze opstelling van Muratovic illustreert dat alle conflictpartijen de aanwezigheid en diensten van IFOR voor eigen doeleinden willen gebruiken en de neutraliteit van de NAVO-vredesmacht in twijfel trekken als IFOR niet aan deze verlangens voldoet. Dit kan in de toekomst fricties tussen IFOR en de strijdende partijen blijven veroorzaken. Zelfs behoort in de toekomst incidenteel geweld van leden van die partijen tegen IFOR tot de mogelijkheden, als het beeld van vermeende partijdigheid bij de conflictpartijen postvat.

Het hoofd van politie in Vogosca, één van de voormalig Servische voorsteden van Sarajevo waar onlangs de Bosnische politie de verantwoordelijkheid voor de openbare orde heeft overgenomen, heeft inzage gegeven van de etnische samenstelling van de eenheden die hij onder zijn bevel heeft. Het zou in totaal gaan om 85 politie-mensen, waarvan 47 Moslims, 30 Serviërs en 8 Kroaten.

Beoordeling: Het feit dat er Serviërs van deze politiemacht deel uitmaken, en zelfs een relatief groot aantal, wordt zonder enige twijfel vermeld om te illustreren dat de Bosnische regering, en derhalve ook de betrokken politie-commandant, zich de vertegenwoordiger achten van alle vooroorlogse bevolkingsgroepen. Deze uitspraak houdt ook rechtstreeks verband met eerdere uitspraken van Bosnische topfunctionarissen, dat Serviërs die zich niet aan oorlogsmisdaden schuldig hebben gemaakt, niets te vrezen hebben van het herstel van het Bosnische gezag over Vogosca en andere voormalig "Servische" delen van Bosnië-Herzegovina. Overigens wordt aangenomen dat de betreffende Serviërs sympathisanten zijn van de "Servische Burgerraad", de groepering van de Bosnische Serviërs die gedurende de oorlog het Bosnische regeringsgezag zijn blijven erkennen. Toch is niet uitgesloten dat hun aanwezigheid in Vogosca sommige Servische bewoners zal bewegen de stad niet te verlaten dan wel daarheen terug te keren.

Op 3 februari 1996 bracht de Bosnische premier Muratovic (moslim) een bezoek aan Iran, waarbij hij de Iraniërs bedankte voor hun hulp in de strijd tegen de Bosnische Serviërs. Tijdens een ontmoeting met de Iraanse president Rafsanjani zegde deze toe deel te zullen nemen aan wederopbouwprojecten in Bosnië en tevens de samenwerking in algemene zin met de regering in Sarajevo uit te breiden.

Beoordeling:

De samenwerking tussen de regeringen in Sarajevo en Teheran bestaat al sinds het begin van de conflicten in Bosnië-Herzegovina. Het feit dat Muratovic er voor kiest de Iraniërs op dit moment openlijk voor deze steun te bedanken dient waarschijnlijk een tweeledig doel. Enerzijds is het in het belang van de regering in Sarajevo om zich te blijven verzekeren van steun uit Teheran, zowel in financieel als in militair opzicht. Belangrijker lijkt echter dat Muratovic met dit bezoek meer (publicitaire) druk op de Internationale Gemeenschap te willen uitoefenen om het "Equip and Train" (EAT) programma, bedoeld om een geloofwaardig defensief vermogen voor de Bosnische moslims te creëren, daadwerkelijk in te vullen. In dit kader moeten ook recente perspublicaties in de Amerikaanse pers over de opleiding van militairen van de Bosnische moslims in Iran worden gezien.

Onlangs heeft de president van de Moslim-Kroatische Federatie (MKF), Zubak (een Kroaat), de regering van de Bosnische moslims ervan beschuldigd dat deze de Federatie slechts als "een overgangsfase ziet en als middel gebruikt om haar eigen politieke doelen te verwerkelijken". Tevens zei Zubak dat "zo lang het Kroatische volk in Bosnië-Herzegovina geen gelijke politieke rechten heeft in het gehele federatiegebied" hij uitsluitend uit naam van deze bevolkingsgroep zal spreken.

Beoordeling:

De uitlatingen van Zubak zijn representatief voor de heersende competentiestrijd binnen bestuurlijke organen van de MKF. Hoewel Zubak zich als president van de Federatie voor beide bevolkingsgroepen

sterk zou moeten maken, komt er in de praktijk van deze opzet weinig terecht. Zijn houding geeft dan ook veeleer blijk van de nog steeds overheersende angst bij de Bosnisch-Kroatische gemeenschap voor een moslimdominantie binnen de MKF.

Servische Republiek (RS)

De Bosnisch-Servische president Karadzic heeft op 2 maart 1996 in een brief de "Servische president Milosevic aangezocht hulp te verlenen bij de evacuatie en huisvesting van Bosnisch-Servische vluchtelingen, afkomstig uit de voorsteden van Sarajevo. In zijn brief maakte Karadzic ook melding van zijn voornemen om Pale "ter ere van de Groot-Servische gedachte" om te bouwen tot een hoofdstad met 200.000 inwoners. Met het project zou in totaal zo'n 6,7 miljard USD zijn gemoeid. Ter verwezelijking van zijn plannen zou Karadzic reeds een team van architecten uit Belgrado hebben ingehuurd.

Beoordeling:

Met de recente opheffing van de "Joegoslavische" sancties tegen de Republika Srpska (RS) staat in theorie de weg vrij voor een financiële ondersteuning van Milosevic aan Karadzic. In de praktijk is Milosevic er echter alles aan gelegen om de machtsbasis van Karadzic af te breken om op deze manier tegemoet te komen aan de afspraken van het Dayton-accoord en zijn eigen machtspositie te versterken. Derhalve is het uiterst onwaarschijnlijk dat Milosevic Karadzic direct financieel zal ondersteunen. Bovendien doen de voorgenomen plannen voor Pale, een voormalig bergdorpje met 16.000 inwoners, weinig realistisch aan. Aangezien ook Karadzic van Milosevic' houding op de hoogte is lijkt het aannemelijker dat Karadzic deze brief wil aanwenden ter versterking van zijn eigen politieke machtspositie.

Albanië:

In Albanië is een politieke partij geregistreerd die voorstander is van de vereniging van alle etnische Albanezen in één staat. Daarbij wordt het gebruik van geweld niet uitgesloten. De partij telt overigens volgens eigen zeggen slechts 500 leden en verwacht niet bij de verkiezingen van dit jaar een zetel in het Albanese parlement te veroveren.

Beoordeling: In elk van de drie buurlanden van Albanië (Griekenland, Macedonië en "Joegoslavië"), bestaat een etnisch-Albanese minderheid. Hoewel Albanië formeel heeft verklaard geen aanspraken op andere landen te hebben, en ondanks de uiterst kleine aanhang van deze "Partij voor Nationaal Herstel" zullen de genoemde landen van aanwezigheid van deze partij zien als een indicatie dat de wens om een "Groot Albanië" te stichten nog steeds leeft onder de Albanese bevolking. Het bestaan van die partij zal derhalve de Albanese betrekkingen met de buurlanden onder druk zetten. Vermoedelijk om die reden had het Albanese ministerie van Justitie de betrokken partij aanvankelijk verboden, maar het Albanese Hooggerechtshof heeft deze beslissing teruggedraaid.